

รายงานส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การสร้างเครือข่ายพัฒนางานสุขาภิบาลตลาด
ในพื้นที่เขตบางกอกน้อย

จัดทำโดย นางสาว ชื่นม่วง

ตำแหน่ง นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ
สังกัด ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล สำนักงานเขตบางกอกน้อย

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๓๙
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

๑. หัวข้อ การสร้างเครือข่ายพัฒนางานสุขาภิบาลตลาด ในพื้นที่เขตบางกอกน้อย

๒. ความสำคัญของการศึกษา/ที่มาของการนำเสนอ

พื้นที่เขตบางกอกน้อย เป็นพื้นที่เขตชั้นในมีการอาศัยอยู่ของประชากรอย่างหนาแน่น เป็นศูนย์กลางการค้าและการคมนาคมทั้งทางน้ำ ทางบก มีผู้สัญจรผ่านไปมาในพื้นที่อย่างมาก มีตลาดค้าส่งขนาดใหญ่ และตลาดค้าปลีก ซึ่งตลาดถือเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญกับวิถีการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน เป็นการชุมนุมกันทางสังคมเปิดโอกาสให้มีการดำเนินกิจกรรมการแลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้าและบริการ เกิดการหมุนเวียนเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกชุมชน ปัจจุบันพื้นที่เขตบางกอกน้อยมีตลาดทั้งหมด ๘ แห่ง มีทั้งตลาดเก่าที่ดำเนินกิจการตลาดมานาน และตลาดที่ก่อสร้างขึ้นใหม่อยู่ติดกับชุมชน โดยได้รับใบอนุญาตจัดตั้งตลาดครบทั้ง ๘ แห่ง แบ่งเป็นตลาดที่มีโครงสร้างหรือที่เรียกว่า ตลาดประเภทที่ ๑ จำนวน ๗ แห่ง ได้แก่ ตลาดบางขุนศรี ตลาดพรานนก ตลาดนครหลวง ตลาดบางกอกน้อย ตลาดสถานีรถไฟธนบุรี ตลาดศาลาหน้าเย็น และตลาดอมรินทร์ ส่วนตลาดที่ไม่มีโครงสร้าง หรือที่เรียกว่า ตลาดประเภทที่ ๒ จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ ตลาดนัดหน้าปากซอยโรงพยาบาลเจ้าพระยา นอกจากนี้ยังมีตลาดที่อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้างอีก ๑ แห่ง ยังไม่ได้ยื่นเอกสารขอรับใบอนุญาตจัดตั้งตลาด ซึ่งที่ผ่านมาสำนักงานเขตบางกอกน้อย ได้รับเรื่องราวร้องเรียนว่าตลาดเป็นแหล่งกำเนิดของปัญหาในด้านต่างๆ เช่น เสียงดัง กลิ่นเหม็นรบกวน ขยะ น้ำเสีย สัตว์และแมลงนำโรค ความสะอาดของอาหาร รวมถึงเรื่องปัญหาการจราจร จากสถิติข้อมูลเรื่องราวร้องเรียนที่เกิดจากการประกอบกิจการตลาดของสำนักงานเขตบางกอกน้อย ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๓ พบว่าเรื่องราวร้องเรียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๓ จำนวน ๖, ๙, ๑๑ และ ๑๗ ครั้ง ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับสถิติเรื่องราวร้องเรียนตลาดในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร ของสำนักงานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม สำนักอนามัย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๒ จำนวน ๒๒๖, ๔๘๐ และ ๔๑๒ ครั้ง ตามลำดับ ซึ่งการร้องเรียน ๑ ครั้ง อาจมีข้อร้องเรียนมากกว่า ๑ เรื่อง จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นพบว่าผู้ร้องเรียนส่วนใหญ่ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินกิจการตลาดเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนบริเวณใกล้เคียงตลาด

ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล สำนักงานเขตบางกอกน้อย ในฐานะหน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานด้านการสุขาภิบาลอาหาร การสุขาภิบาลตลาด การสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม การควบคุมมลพิษ การกำจัดสัตว์และแมลงนำโรค การป้องกันและระงับเหตุรำคาญ จึงได้มีแนวคิดในการพัฒนางานในหัวข้อการสร้างเครือข่ายพัฒนางานสุขาภิบาลตลาด ในพื้นที่เขตบางกอกน้อย ขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนากทม. ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๗๕) และแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๒๐ ปี ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) ด้านที่ ๑ มหานครปลอดภัย มิติที่ ๑.๖ ปลอดภัยคนเมือง อาหารปลอดภัย เป้าหมายที่ ๑.๖.๕ กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่มีอาหารปลอดภัย ปราศจากเชื้อโรคและสารปนเปื้อน เป้าประสงค์ที่ ๑.๖.๕.๑ ควบคุมกำกับให้สถานประกอบการอาหารเตรียม ประกอบปรุง และจำหน่ายอาหารถูกสุขลักษณะ เพื่อให้กรุงเทพมหานคร ก้าวสู่การเป็น “มหานครแห่งเอเชีย” ในปี พ.ศ. ๒๕๗๕

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการพัฒนางานสุขาภิบาลตลาดระหว่างสำนักงานเขตบางกอกน้อย ผู้ประกอบการตลาด ผู้จำหน่ายสินค้าในตลาด ผู้นำชุมชน ประชาชนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงตลาด อาสาสมัครสาธารณสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ เพื่อให้ประชาชนได้บริโภคอาหารที่สะอาดปลอดภัย ปราศจากการปนเปื้อนเชื้อโรคหรือสารพิษ

๔. เป้าหมาย

๔.๑ มีเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการพัฒนางานสุขาภิบาลตลาดในพื้นที่เขตบางกอกน้อย จำนวน ๑ เครือข่าย

๔.๒ ตลาดมีการพัฒนาผ่านเกณฑ์มาตรฐานอาหารปลอดภัยของกรุงเทพมหานคร ระดับดี มีการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Service) จำนวน ๑ แห่ง

๕. แนวคิด/หลักการที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาการสร้างเครือข่ายพัฒนางานสุขาภิบาลตลาด ในพื้นที่เขตบางกอกน้อย ผู้ศึกษาได้นำแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการดำเนินการดังนี้

๕.๑ แนวคิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา ซึ่งเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงระหว่างภาครัฐ และภาคอื่นๆ เช่น ธุรกิจเอกชน ประชาชน ชุมชน และองค์กรต่างๆ ให้ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ เพราะการพัฒนาที่ทรงพลัง และยั่งยืนในสังคมประชาธิปไตย เกิดจากการพัฒนาที่ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมแรงร่วมใจในการดำเนินการ และร่วมรับประโยชน์จากการพัฒนา

๕.๒ แนวคิดการสร้างเครือข่าย

Paul Starkey ที่ปรึกษาทางวิชาการด้านการสร้างเครือข่ายในแอฟริกา ให้ความหมายของเครือข่ายไว้ว่า กลุ่มของคนหรือองค์กรที่สมัครใจแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกัน ในลักษณะที่บุคคลหรือองค์กรสมาชิกยังคงมีความเป็นอิสระในการดำเนินกิจกรรมของตน ในความหมายนี้สาระสำคัญคือ ความสัมพันธ์ของสมาชิกในเครือข่ายต้องเป็นไปโดยสมัครใจ กิจกรรมที่ทำในเครือข่ายต้องมีลักษณะเท่าเทียมกันหรือแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน และการเป็นสมาชิกของเครือข่ายไม่มีผลกระทบต่อความเป็นอิสระหรือความเป็นตัวของตัวเองของคนหรือองค์กรนั้นๆ (พลเดช ปิ่นประทีป, ๒๕๕๖)

การสร้างเครือข่าย หมายถึง การทำให้มีการติดต่อ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและการร่วมมือกันด้วยความสมัครใจ การสร้างเครือข่ายควรสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้สมาชิกในเครือข่ายมีความสัมพันธ์กันฉันท์เพื่อน ที่ต่างก็มีความเป็นอิสระมากกว่าสร้างการคบค้า

สมาคมแบบพึ่งพิง นอกจากนี้การสร้างเครือข่ายต้องไม่ใช้การสร้างระบบติดต่อกับการเผยแพร่ข่าวสารแบบทางเดียว เช่นการส่งจดหมายข่าวไปให้สมาชิกตามรายชื่อ แต่จะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันด้วย (ฐากร ชัยสถาพร, ๒๕๖๑)

ความจำเป็นที่ต้องมีเครือข่าย เนื่องจากการพัฒนางานหรือการแก้ปัญหาใดๆที่ใช้วิธีดำเนินงานในรูปแบบที่สืบทอดกันเป็นวัฒนธรรมภายในกลุ่มคน หน่วยงาน หรือองค์กรเดียวกัน ไม่มีการติดต่อสื่อสารกับภายนอก การดำเนินงานภายใต้กรอบความคิดเดิม อาศัยข้อมูลข่าวสารที่ไหลเวียนอยู่ภายใน ใช้ทรัพยากรหรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่พอจะหาได้ใกล้มือ หรือถ้าจะออกแบบใหม่ก็ต้องใช้เวลานานมาก จะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนางานอย่างยิ่งและไม่อาจแก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้ ซึ่งการสร้างเครือข่าย สามารถช่วยแก้ปัญหาข้างต้นได้ด้วยการเปิดโอกาสให้บุคคลและองค์กรได้แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารรวมทั้งบทเรียนและประสบการณ์กับบุคคลหรือองค์กรที่อยู่นอกหน่วยงานของตน ลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน ให้ความร่วมมือและทำงานในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน เสมือนการเปิดประตูโลกภายนอก (ขนิษฐา กาญจนรังสสินท์, ๒๕๕๖)

องค์ประกอบของเครือข่าย มีองค์ประกอบสำคัญ ๗ อย่าง

๑. มีการรับรู้และมุมมองที่เหมือนกัน (common perception)
๒. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (common vision)
๓. มีความสนใจหรือมีผลประโยชน์ร่วมกัน (mutual interests/benefits)
๔. การมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในเครือข่าย (stakeholders participation)
๕. มีการเสริมสร้างซึ่งกันและกัน (complementary relationship)
๖. มีการเกื้อหนุนพึ่งพากัน (interdependent)
๗. มีปฏิสัมพันธ์กันในเชิงแลกเปลี่ยน (interaction)

๕.๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กรจะวิเคราะห์ถึงจุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) ขององค์กร เพื่อหาข้อได้เปรียบเสียเปรียบซึ่ง “จุดแข็ง” หมายถึง ชีตความสามารถภายในที่องค์กรมีอยู่เมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่ง ส่วน “จุดอ่อน” หมายถึง ลักษณะขององค์กรที่ทำให้ความสามารถขององค์กรลดลง หรือด้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่ง การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กร ควรพิจารณาปัจจัยต่างๆ ทั้งทางด้านการเงิน การตลาด การผลิต และทรัพยากรมนุษย์ ส่วนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรจะวิเคราะห์ถึงโอกาสที่เอื้ออำนวย (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ขององค์กร เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์กร ซึ่ง “โอกาส” หมายถึง ผลรวมของสภาพการต่างๆ รอบตัว ทั้งเวลา สถานที่ หากองค์กรทำอะไรแล้วจะได้รับประโยชน์อย่างมากจากสิ่งเหล่านี้ ส่วน “อุปสรรค” หมายถึง เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นแล้วก่อให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ควรพิจารณาปัจจัยต่างๆ ในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย วิทยาการ

เทคโนโลยี และการแข่งขันทั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำหลักการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม มาใช้ในการสร้างเครือข่ายพัฒนางานสุขาภิบาลตลาด ในพื้นที่เขตบางกอกน้อย โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์ในตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ แสดงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กรในการสร้างเครือข่ายพัฒนางานสุขาภิบาลตลาด ในพื้นที่เขตบางกอกน้อย

สภาพแวดล้อมภายใน	Strengths : จุดแข็ง	Weaknesses : จุดอ่อน
	๑. กรุงเทพมหานครมีนโยบายส่งเสริมให้ประชาชนได้บริโภคอาหารที่สะอาดปลอดภัย โดยกำหนดอยู่ในแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๒๐ ปี ด้านมหานครปลอดภัย ๒. สำนักงานเขตบางกอกน้อยได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการและเครื่องมือในการเฝ้าระวังความปลอดภัยของอาหารจากสำนักอนามัย ๓. สำนักงานเขตบางกอกน้อยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการดำเนินงาน ๔. ผู้ประกอบการตลาดให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาสุขาภิบาลตลาด	๑. บุคลากรมีภารกิจหลายด้าน ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานด้านสุขาภิบาลตลาดได้อย่างต่อเนื่อง ๒. ผู้บริหารตลาดบางรายไม่ทราบข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับตลาด ๓. ผู้จำหน่ายสินค้าในตลาดบางรายขาดความรู้ความเข้าใจ อีกทั้งไม่ให้ความสำคัญในเรื่องการสุขาภิบาลตลาด
สภาพแวดล้อมภายนอก	Opportunities : โอกาส	Threats : อุปสรรค
	๑. รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้ประชาชนได้บริโภคอาหารที่สะอาดปลอดภัย โดยกำหนดอยู่ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านสาธารณสุข ๒. ชุมชนมีความเข้มแข็ง ผู้นำชุมชนมีความมุ่งมั่นทุ่มเทในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยรอบชุมชน ๓. พื้นที่เขตบางกอกน้อยมีทั้งตลาดที่ผ่านและไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานอาหารปลอดภัยของกรุงเทพมหานคร ซึ่งสามารถนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันได้	๑. ที่ตั้งของตลาดบางแห่งตั้งอยู่ในชุมชนทำให้เกิดปัญหาการร้องเรียนด้านต่างๆ ๒. ตลาดบางแห่งเป็นตลาดเก่าที่ก่อสร้างมานาน การปรับปรุงด้านโครงสร้างอาจทำได้ยากและต้องใช้เวลาใช้จ่ายสูง

๕.๔ แนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลตลาดของกรุงเทพมหานคร

ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล

๑. จัดทำแผนปฏิบัติการตรวจประเมินสุขลักษณะทางด้านกายภาพและสุขอนามัยตัวอย่างอาหารเพื่อตรวจวิเคราะห์คุณภาพอาหารทางด้านเคมีและชีวภาพ โดยใช้ชุดทดสอบเบื้องต้น

๒. ดำเนินการตรวจประเมินสุขลักษณะทางด้านกายภาพโดยใช้แบบตรวจสุขลักษณะตลาด ตามเกณฑ์มาตรฐานอาหารปลอดภัยของกรุงเทพมหานคร

๓. ดำเนินการเฝ้าระวังด้านคุณภาพอาหาร โดยการตรวจวิเคราะห์คุณภาพอาหารทางด้านเคมีและชีวภาพ ด้วยชุดทดสอบเบื้องต้น (Test kit)

๓.๑ ตรวจวิเคราะห์คุณภาพอาหารทางด้านเคมี เพื่อตรวจหาการปนเปื้อนสารพิษ ได้แก่ สารบอแรกซ์ ฟอร์มาลิน สารฟอกขาว สารกันรา สีสังเคราะห์ กรดแอสคอร์บิก สารเคมีกำจัดศัตรูพืช และสารโพลาร์

๓.๒ ตรวจวิเคราะห์คุณภาพอาหารทางด้านชีวภาพ เพื่อตรวจหาการปนเปื้อนโคลิฟอร์มแบคทีเรียด้วยน้ำยาตรวจเชื้อโคลิฟอร์มแบคทีเรียขั้นต้น (SI-๒) ในตัวอย่างอาหาร ภาชนะอุปกรณ์ และมือผู้สัมผัสอาหาร

๔. ดำเนินการสุ่มเก็บตัวอย่างอาหารพร้อมบริโภครวบรวมส่งตรวจวิเคราะห์หาเชื้อโรคทางห้องปฏิบัติการที่สำนักอนามัยกำหนด

๕. สรุปผลการดำเนินการในข้อ ๒-๔ แจ้งผู้ประกอบการตลาดให้ทราบ พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไขให้เป็นไปตามมาตรฐาน หากผู้ประกอบการตลาดไม่ดำเนินการ ให้เจ้าพนักงานออกคำแนะนำหรือออกคำสั่งให้ผู้ประกอบการตลาด ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ตามมาตรการด้านกฎหมาย

๖. จัดกิจกรรมรณรงค์/ประชาสัมพันธ์/อบรมให้ความรู้ผู้ประกอบการตลาด และผู้จำหน่ายสินค้าในตลาดให้ความรู้ด้านสุขาภิบาลอาหาร เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญในการจัดการสุขาภิบาลตลาด และจำหน่ายสินค้าที่สะอาดปลอดภัย

๗. นำเข้าข้อมูลการดำเนินงานสุขาภิบาลตลาด ในระบบสารสนเทศสุขาภิบาลอาหารสำนักอนามัย เพื่อรายงานข้อมูลการดำเนินการให้สำนักอนามัยทราบ

๘. กรณีมีผู้ร้องเรียนตลาด ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง และแจ้งให้ผู้ประกอบการตลาดดำเนินการแก้ไข

๙. สรุปผลการดำเนินงานรายงานผู้บังคับบัญชา

กองสุขาภิบาลอาหาร สำนักอนามัย

๑. สนับสนุนด้านวิชาการและชุดทดสอบในการเฝ้าระวังความปลอดภัยของอาหาร

๒. รวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตเพื่อออกป้ายรับรองมาตรฐานอาหารปลอดภัยของกรุงเทพมหานคร

๕.๕ เกณฑ์มาตรฐานอาหารปลอดภัยของกรุงเทพมหานคร ระดับดี มีการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Service)

สถานประกอบการตลาดที่ได้รับป้ายรับรองมาตรฐานอาหารปลอดภัยของกรุงเทพมหานคร ระดับดี มีการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Service) ต้องเป็นตลาดที่ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และผ่านการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานอาหารปลอดภัยของกรุงเทพมหานคร ๔ องค์ประกอบหลัก ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ ด้านสุขลักษณะทางกายภาพ อาคารสถานที่ (Place)

ตลาดต้องผ่านเกณฑ์สุขลักษณะสถานประกอบการอาหาร โดยใช้แบบตรวจประเมินด้านสุขลักษณะของสถานประกอบการตลาด ประเภทที่ ๑ หรือประเภทที่ ๒ ตามแต่ละประเภท โดยผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๑๐๐

องค์ประกอบที่ ๒ ด้านคุณภาพอาหาร (Food) ต้องผ่านเกณฑ์ ดังนี้

๒.๑ อาหารและวัตถุดิบ สุ่มตรวจด้วยชุดทดสอบเบื้องต้น (Test kit) ทางด้านเคมี อยู่ในเกณฑ์คุณภาพอาหารที่กำหนด โดยต้องไม่พบการปนเปื้อนของสารบอแรกซ์ ฟอร์มาลิน สารฟอกขาว สารกันรา ไม่พบสีสังเคราะห์ในอาหารที่ห้ามการใช้สี ไม่พบกรดแอสซินิกในน้ำส้มสายชู ไม่พบยาฆ่าแมลง และสารโพลาร์ในน้ำมันทอดอาหาร เกินเกณฑ์คุณภาพอาหารที่กำหนด

๒.๒ ความสะอาดของอาหารพร้อมบริโภค ภาชนะอุปกรณ์ มือผู้สัมผัสอาหารตรวจประเมินโดยใช้ชุดตรวจหาโคลิฟอร์มแบคทีเรียเบื้องต้น (SI-๒) พบการปนเปื้อนไม่เกินร้อยละ ๑๐ กรณีพบการปนเปื้อน ให้เจ้าพนักงานออกคำแนะนำหรือออกคำสั่งให้ผู้ประกอบการตลาดดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

โดยมีแนวทางการสุ่มเก็บตัวอย่างอาหารเพื่อตรวจวิเคราะห์คุณภาพอาหารในตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ แสดงจำนวนการสุ่มเก็บตัวอย่างอาหารเพื่อตรวจวิเคราะห์คุณภาพอาหาร

จำนวนแผงค้าในตลาด (แผง)	สุ่มเก็บตัวอย่างอาหารจากแผงค้า คิดเป็นร้อยละของจำนวนแผงค้าอาหารทั้งหมด
น้อยกว่า ๑๐๐	๘๐
๑๐๐ - ๒๐๐	๖๐
มากกว่า ๒๐๐	๕๐

องค์ประกอบที่ ๓ ด้านบุคลากรผู้สัมผัสอาหาร (Food Handler)

ผู้ประกอบการตลาด ผู้สัมผัสอาหาร ต้องได้รับการอบรมสุขาภิบาลอาหารหรือผ่านการทดสอบความรู้ด้านสุขาภิบาลอาหารในแนวทางการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยได้รับหนังสือรับรองหรือบัตรประจำตัวผู้สัมผัสอาหารทุกราย

องค์ประกอบที่ ๔ ด้านการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Service)*

การบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หมายถึง สถานประกอบการตลาดมีการให้บริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีทั้งหมด ๗ ข้อ ดังนี้

๑. ไม่มีเหตุรำคาญจากการประกอบกิจการ เช่น ควัน กลิ่น และเสียง (ข้อมาตรฐานหลัก)

๒. ไม่ใช้ภาชนะที่ทำจากโฟม (ข้อมาตรฐานหลัก)

๓. เลือกใช้วัตถุดิบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หรือได้รับการรับรองมาตรฐานด้านความปลอดภัย ที่เชื่อถือได้

๔. มีการคัดแยกขยะ เช่น ขยะรีไซเคิล ขยะทั่วไป ขยะเศษอาหารที่ย่อยสลายได้และขยะอันตราย เป็นต้น

๕. มีการนำขยะอาหาร วัตถุดิบเหลือใช้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

๖. เลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด หรือการกำจัดแมลงสัตว์นำโรค ที่มีวิธีหรือส่วนประกอบจากธรรมชาติ

๗. มีนโยบายให้ลูกค้านำภาชนะมาใส่อาหารเองได้

กรุงเทพมหานคร ให้การรับรองมาตรฐานอาหารปลอดภัยของกรุงเทพมหานคร มีอายุการรับรองฯ ๑ ปี นับจากวันที่ให้การรับรองฯ โดยมีรายละเอียดองค์ประกอบเกณฑ์การรับรองมาตรฐานอาหารปลอดภัยของกรุงเทพมหานคร ในตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ แสดงองค์ประกอบเกณฑ์การรับรองมาตรฐานอาหารปลอดภัยของกรุงเทพมหานคร

องค์ประกอบเกณฑ์การรับรองมาตรฐานอาหารปลอดภัยของกรุงเทพมหานคร		
ระดับดี	ระดับดีมาก (Green Service)	ระดับดีเลิศ (Green Service Plus)
๑. ด้านสุขลักษณะทางกายภาพ อาคารสถานที่ (Place) ๒. ด้านคุณภาพอาหาร (Food) ๓. ด้าน บุคลากร ผู้สัมผัส อาหาร (Food Handler)	๑. ด้านสุขลักษณะทางกายภาพ อาคารสถานที่ (Place) ๒. ด้านคุณภาพอาหาร (Food) ๓. ด้านบุคลากร ผู้สัมผัสอาหาร (Food Handler) ๔. ด้านการบริการที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม (Green Service)* (*ต้องผ่านเกณฑ์ด้านบริการฯ อย่างน้อย ๔ ข้อ โดยต้องผ่าน ข้อมาตรฐานหลักทั้งหมด)	๑. ด้านสุขลักษณะทางกายภาพ อาคารสถานที่ (Place) ๒. ด้านคุณภาพอาหาร (Food) ๓. ด้านบุคลากร ผู้สัมผัสอาหาร (Food Handler) ๔. ด้านการบริการที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม (Green Service)* (*ต้องผ่านเกณฑ์ด้านการบริการฯ ทั้ง ๗ ข้อ)

๖. แนวทางการดำเนินการ/ระยะเวลา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

การสร้างเครือข่ายพัฒนางานสุขาภิบาลตลาด ในพื้นที่เขตบางกอกน้อย ผู้ศึกษาได้การวางแผนแนวทางการดำเนินการ มีรายละเอียดในตารางที่ ๔ โดยดำเนินการตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ ถึง ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่

๑. ผู้อำนวยการเขตบางกอกน้อย
๒. ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตบางกอกน้อย สังกัดการฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล
๓. หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม
๔. หัวหน้าฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ
๕. หัวหน้าฝ่ายและเจ้าหน้าที่ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล
๖. ผู้ประกอบการตลาดและผู้จำหน่ายสินค้าในตลาด

๗. ผู้นำชุมชนและประชาชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียงตลาด

๘. อาสาสมัครสาธารณสุข

ตารางที่ ๔ แสดงแนวทางและระยะเวลาในการดำเนินการสร้างเครือข่ายพัฒนางานสุขาภิบาลตลาดในพื้นที่เขตบางกอกน้อย

แนวทางการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ					
	พ.ศ. ๒๕๖๔			พ.ศ. ๒๕๖๕		
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.
๑. ขั้นตอนการเตรียมการ ๑.๑ จัดทำโครงการการสร้างเครือข่ายพัฒนางานสุขาภิบาลตลาด ในพื้นที่เขตบางกอกน้อย และนำเสนอต่อผู้อำนวยการเขตบางกอกน้อย เพื่อขออนุมัติโครงการฯ ๑.๒ จัดประชุมเตรียมการจัดตั้งเครือข่ายฯ เพื่อร่วมดำเนินการ - กำหนดโครงสร้างของเครือข่ายฯ - กำหนดวัตถุประสงค์ของการสร้างเครือข่ายฯ - กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการเครือข่ายฯ - วางแผนการดำเนินงานการสร้างเครือข่ายฯ - คัดเลือกตลาดต้นแบบ ๑ แห่ง เพื่อพัฒนาสุขาภิบาลตลาดโดยใช้กลไกการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน - จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้สนใจเข้าเป็นสมาชิกของเครือข่ายฯ						
๒. ขั้นตอนการจัดตั้งเครือข่าย ๒.๑ จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายพัฒนางานสุขาภิบาลตลาด ในพื้นที่เขตบางกอกน้อย ประกอบด้วย - ผู้อำนวยการเขตบางกอกน้อย (ประธานกรรมการ) - ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตบางกอกน้อย สังกัดการฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล (รองประธานกรรมการ) - หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม - หัวหน้าฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ - ผู้ประกอบการตลาดและผู้จำหน่ายสินค้าในตลาด - ผู้นำชุมชนและประชาชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียงตลาด - อาสาสมัครสาธารณสุข - หัวหน้าฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล (กรรมการและเลขานุการ) - เจ้าหน้าที่ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล (กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ)						

ตารางที่ ๔ (ต่อ) แสดงแนวทางและระยะเวลาในการดำเนินการสร้างเครือข่ายพัฒนางานสุขาภิบาลตลาด ในพื้นที่เขตบางกอกน้อย

แนวทางการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ					
	พ.ศ. ๒๕๖๔			พ.ศ. ๒๕๖๕		
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.
โดยให้คณะกรรมการเครือข่ายฯ มีหน้าที่ดังนี้ - ร่วมกันพัฒนางานสุขาภิบาลตลาดและร่วมปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหา ในพื้นที่เขตบางกอกน้อย - สนับสนุน และให้คำแนะนำทางด้านวิชาการ ประสานงาน แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับสมาชิกเครือข่าย - ส่งเสริมความรู้ ความสามารถ และสร้างความเข้มแข็งให้แก่สมาชิกเครือข่าย เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาสุขาภิบาลตลาดและการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการประกอบกิจการตลาดมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น - เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์งานเครือข่ายฯ ให้บุคคลภายนอก รับทราบ - ประเมินผลการสร้างเครือข่ายฯ ๒.๒ จัดประชุมคณะกรรมการเครือข่ายฯ เพื่อ - ชี้แจงวัตถุประสงค์ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการเครือข่ายฯ และแผนการดำเนินงานของเครือข่ายฯ - กำหนดช่องทางการติดต่อสื่อสาร เช่น จัดตั้งกลุ่มในแอปพลิเคชัน “ไลน์” เพื่อใช้ในการประสานงาน แลกเปลี่ยนข่าวสาร รายงานผลการดำเนินการ หรือการแจ้งปัญหาเรื่องร้องเรียนต่างๆ - ร่วมกันจัดทำแบบฟอร์มการรายงานผลผ่านระบบออนไลน์ (google form)						
๓. ขั้นตอนการพัฒนาศักยภาพเครือข่าย ๓.๑ จัดกิจกรรมให้ความรู้แก่สมาชิกเครือข่ายฯ ในการดำเนินการพัฒนาสุขาภิบาลในตลาด การใช้ชุดทดสอบเบื้องต้น เพื่อตรวจหาการปนเปื้อนของเชื้อโรคและสารพิษในอาหาร (จำนวน ๑ ครั้ง)						

ตารางที่ ๔ (ต่อ) แสดงแนวทางและระยะเวลาในการดำเนินการสร้างเครือข่ายพัฒนางานสุขาภิบาลตลาด ในพื้นที่เขตบางกอกน้อย

แนวทางการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ					
	พ.ศ. ๒๕๖๔			พ.ศ. ๒๕๖๕		
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.
๓.๒ จัดกิจกรรมศึกษาดูงานในตลาดที่ประสบความสำเร็จ เพื่อให้สมาชิกเครือข่ายฯ ได้ศึกษาเรียนรู้ถึงปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนางานสุขาภิบาลตลาด นำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานเครือข่ายฯ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น						
๔. ขั้นตอนการดำเนินงานของเครือข่าย ๔.๑ การสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาในชุมชน - จัดเวทีชาวบ้านเพื่อค้นหาปัญหา วิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับความสำคัญของปัญหา และกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา (จำนวน ๑ ครั้ง) - ผู้นำชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุข ซึ่งใกล้ชิดประชาชน สอบถามประชาชน ถึงปัญหาหรือผลกระทบที่ได้รับจากการประกอบการตลาด รวบรวมข้อมูลแจ้งคณะกรรมการเครือข่ายฯ เพื่อร่วมกันดำเนินการแก้ไข (เดือนละ ๑ ครั้ง) ๔.๒ การเฝ้าระวังสุขลักษณะทางด้านกายภาพ เพื่อลดการเกิดปัญหาด้านเสียงดัง กลิ่นเหม็นรบกวน ขยะ น้ำเสีย รวมถึงปัญหาสัตว์และแมลงนำโรค โดยดำเนินการดังนี้ - ผู้ประกอบการตลาดประเมินสุขลักษณะทางด้านกายภาพตามแบบตรวจสุขลักษณะตลาดเป็นประจำ หากพบว่าไม่เป็นไปตามมาตรฐานให้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขในทันที - สมาชิกเครือข่ายฯ ร่วมกันตรวจประเมินสุขลักษณะทางด้านกายภาพตามแบบตรวจสุขลักษณะตลาด รายงานผลการดำเนินงานให้ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล เดือนละ ๑ ครั้ง ๔.๓ การเฝ้าระวังด้านคุณภาพอาหาร เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เขตบางกอกน้อยได้บริโภคอาหารที่สะอาด ปลอดภัย						

ตารางที่ ๔ (ต่อ) แสดงแนวทางและระยะเวลาในการดำเนินการสร้างเครือข่ายพัฒนางานสุขาภิบาลตลาด ในพื้นที่เขตบางกอกน้อย

แนวทางการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ					
	พ.ศ. ๒๕๖๔			พ.ศ. ๒๕๖๕		
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.
และลดการเกิดปัญหาเรื่องร้องเรียนในด้านความสะอาดของอาหาร - ผู้ประกอบการตลาดประชาสัมพันธ์ให้ผู้จำหน่ายสินค้าในตลาดรับสินค้ามาจากแหล่งที่น่าเชื่อถือและสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ - สมาชิกเครือข่ายฯ ร่วมกันสุ่มตรวจคุณภาพอาหารด้วยชุดทดสอบเบื้องต้น รายงานผลการดำเนินงานให้ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล เดือนละ ๑ ครั้ง หากพบการปนเปื้อนให้ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล ดำเนินการตรวจสอบซ้ำและดำเนินการตามมาตรการด้านกฎหมาย ๔.๔ ด้านบุคลากรผู้สัมผัสอาหาร - ผู้ประกอบการตลาดจัดทำทะเบียนผู้จำหน่ายสินค้าในตลาด ประกอบด้วย ชื่อ-สกุล ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ ประเภทสินค้าที่จำหน่าย แหล่งรับซื้อสินค้า ประวัติการอบรมสุขาภิบาลอาหารและการตรวจสุขภาพประจำปี โดยผู้สัมผัสอาหารทุกคน ต้องได้รับการตรวจสุขภาพอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เพื่อควบคุมโรคติดต่อ ได้แก่ วัณโรค อหิวาตกโรค ไข้รากสาดน้อย(ไทฟอยด์) โรคบิด ไข้สวกไส โรคคางทูม โรคเรื้อน โรคผิวหนังที่น่ารังเกียจ และโรคตับอักเสบที่เกิดจากไวรัส - สำนักงานเขตจัดกิจกรรมให้ความรู้เรื่องการสุขาภิบาลอาหารให้กับผู้จำหน่ายสินค้าในตลาด โดยเชิญผู้ประกอบการตลาดที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาตลาดมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ เชิญคณะกรรมการเครือข่ายฯ มาร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้ เช่น เจ้าหน้าที่ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะให้ความรู้ด้านการคัดแยกขยะ การลดการใช้โฟมบรรจุอาหาร ผู้นำชุมชนให้ความรู้ด้านการจัดทำน้ำหมักชีวภาพ หรือการ						

ตารางที่ ๕ (ต่อ) แสดงแนวทางและระยะเวลาในการดำเนินการสร้างเครือข่ายพัฒนางานสุขาภิบาลตลาด ในพื้นที่เขตบางกอกน้อย

แนวทางการดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ					
	พ.ศ. ๒๕๖๔			พ.ศ. ๒๕๖๕		
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.
ทำปฐมนิเทศจากขยะอินทรีย์ อาสาสมัครสาธารณสุขให้ความรู้ด้านการตรวจสอบคุณภาพประจำปี เป็นต้น - ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล นำเข้าข้อมูลการดำเนินงานข้อ ๔.๒-๔.๔ ในระบบสารสนเทศสุขาภิบาลอาหาร สำนักอนามัย						
๕. ขั้นตอนการสรุปผลการดำเนินโครงการ ๕.๑ จัดประชุมคณะกรรมการเครือข่าย เพื่อสรุปรายงานผลการดำเนินงาน พร้อมเสนอแนะแนวทางให้ผู้ประกอบการตลาดปรับปรุงแก้ไขให้เป็นไปตามมาตรฐานอยู่เสมอเพื่อให้การพัฒนาสุขาภิบาลตลาดมีคุณภาพและยั่งยืน ๕.๒ มอบเกียรติบัตรให้กับผู้ประกอบการตลาดและสมาชิกเครือข่ายฯ เพื่อเป็นการเชิดชูเกียรติและสร้างใจให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานกับหน่วยงานภาครัฐ						

๗. ประโยชน์จากการศึกษา

๗.๑ ตลาดมีการพัฒนาผ่านเกณฑ์มาตรฐานอาหารปลอดภัยของกรุงเทพมหานคร ระดับดี มีการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Service)

๗.๒ การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนางานสุขาภิบาลตลาดให้ได้มาตรฐานจะนำไปสู่การพัฒนาที่มีคุณภาพและยั่งยืน

๗.๓ ลดปัญหาเรื่องร้องเรียนที่เกิดจากการประกอบกิจการตลาด

๗.๔ ประชาชนได้บริโภคอาหารที่สะอาดปลอดภัย ปราศจากการปนเปื้อนเชื้อโรคและสารพิษ

๘. งบประมาณ

เบิกจ่ายจากงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ งานควบคุมอนามัย แผนงานอนามัยสิ่งแวดล้อม หมวดรายจ่ายอื่น รายการค่าใช้จ่ายโครงการกรุงเทพฯเมืองอาหารปลอดภัย กิจกรรมการพัฒนาตลาดสะอาดได้มาตรฐานอาหารปลอดภัยของกรุงเทพมหานคร จำนวนเงิน ๕,๐๐๐ บาท (ห้าพันบาทถ้วน) ทั้งนี้ ให้ถัวจ่ายตามความเป็นจริง ในกรณียอดโดยอดหนึ่งไม่พอแต่ไม่เกินวงเงินงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ ๕

ตารางที่ ๕ แสดงรายละเอียดงบประมาณที่ใช้ในการสร้างเครือข่ายพัฒนางานสุขาภิบาลตลาด ในพื้นที่เขตบางกอกน้อย

กิจกรรม	รายการค่าใช้จ่าย	งบประมาณ
การเตรียมการ ๑. ประชุมระดมสมองเพื่อเตรียมการจัดตั้งเครือข่ายฯ	- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๒๕ คน X ๒๕ บาท X ๑ ครั้ง	๖๒๕ บาท
การจัดตั้งเครือข่าย ๑. ประชุมคณะกรรมการเครือข่าย	- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๒๐ คน X ๒๕ บาท X ๑ ครั้ง	๕๐๐ บาท
การพัฒนาศักยภาพเครือข่าย ๑. จัดกิจกรรมให้ความรู้แก่สมาชิกเครือข่ายฯ ๒. จัดกิจกรรมการศึกษาดูงาน	- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๒๐ คน X ๒๕ บาท X ๒ ครั้ง	๑,๐๐๐ บาท
การดำเนินงานของเครือข่าย ๑. จัดเวทีชาวบ้าน เพื่อค้นหาปัญหาและจัดทำแนวทางแก้ไข ๒. จัดกิจกรรมให้ความรู้กับผู้จำหน่ายสินค้าในตลาด	- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๓๐ คน X ๒๕ บาท X ๑ ครั้ง - ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๕๐ คน X ๒๕ บาท X ๑ ครั้ง	๗๕๐ บาท ๑,๒๕๐ บาท
การสรุปผลการดำเนินโครงการ ๑. จัดประชุมคณะกรรมการเครือข่ายเพื่อสรุปผลการดำเนินงานและมอบเกียรติบัตรให้ผู้ประกอบการตลาดและสมาชิกเครือข่าย	- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๒๐ คน X ๒๕ บาท X ๑ ครั้ง - ค่าจัดทำเกียรติบัตร	๕๐๐ บาท ๓๗๕ บาท

๙. แนวทางการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลการสร้างเครือข่ายพัฒนางานสุขาภิบาลตลาด ในพื้นที่เขตบางกอกน้อย โดยใช้ตัวชี้วัดความสำเร็จระดับผลผลิตและผลลัพธ์ มีรายละเอียดในตารางที่ ๖

ตารางที่ ๖ แสดงตัวชี้วัดความสำเร็จระดับผลผลิต ผลลัพธ์ และการติดตามประเมินผลการสร้างเครือข่ายพัฒนางานสุขาภิบาลตลาด ในพื้นที่เขตบางกอกน้อย

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	ระดับตัวชี้วัด	วิธีการ/เครื่องมือในการติดตามและการประเมินผล
๑. มีเครือข่ายพัฒนางานสุขาภิบาลตลาด ในพื้นที่เขตบางกอกน้อย <u>ค่าเป้าหมาย</u> : จำนวน ๑ เครือข่าย	ผลผลิต (Output)	๑. แต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายพัฒนางานสุขาภิบาลตลาด ในพื้นที่เขตบางกอกน้อย ๒. จัดประชุมคณะกรรมการเครือข่ายฯ ๓. พัฒนาศักยภาพเครือข่ายฯ โดยจัดกิจกรรมให้ความรู้ และศึกษาดูงาน ๔. รายงานผลการดำเนินการของสมาชิกเครือข่าย

ตารางที่ ๖ (ต่อ) แสดงตัวชี้วัดความสำเร็จระดับผลผลิต ผลลัพธ์ และการติดตามประเมินผลการสร้างเครือข่ายพัฒนางานสุขาภิบาลตลาด ในพื้นที่เขตบางกอกน้อย

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	ระดับตัวชี้วัด	วิธีการ/เครื่องมือในการติดตามและการประเมินผล
๒. ตลาดมีการพัฒนาผ่านเกณฑ์มาตรฐานอาหารปลอดภัยของกรุงเทพมหานคร ระดับดี มีการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Service) ค่าเป้าหมาย : จำนวน ๑ แห่ง	ผลลัพธ์ (Outcome)	๑. ผู้ประกอบการตลาดประเมินสุขลักษณะในตลาดของตน หากพบว่าไม่เป็นไปตามมาตรฐานให้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขในทันที ๒. สมาชิกเครือข่ายฯ ร่วมกันตรวจประเมินสุขลักษณะและตรวจวิเคราะห์คุณภาพอาหารด้วยชุดทดสอบเบื้องต้น เดือนละ ๑ ครั้ง ๓. จัดกิจกรรมให้ความรู้กับผู้จำหน่ายสินค้าในตลาด พร้อมทั้งจัดทดสอบเพื่อประเมินความรู้ ๔. รายงานข้อมูลการส่งเสริมให้สถานประกอบการอาหารมีการพัฒนาผ่านเกณฑ์มาตรฐานอาหารปลอดภัยของกรุงเทพมหานคร
๓. ร้อยละของเรื่องร้องเรียนที่เกิดจากสถานประกอบการตลาด ได้รับการแก้ไข ค่าเป้าหมาย : ร้อยละ ๑๐๐	ผลลัพธ์ (Outcome)	๑. จัดเวทีชาวบ้านเพื่อค้นหาปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน ๒. รายงานผลการตรวจสอบเรื่องร้องเรียน ๓. จำนวนเรื่องร้องเรียนที่ได้รับการแก้ไข คุณด้วย ๑๐๐ หาดด้วยจำนวนเรื่องร้องเรียนทั้งหมด
๔. ร้อยละของตัวอย่างอาหารที่สุ่มตรวจไม่พบการปนเปื้อนเชื้อโรคและสารพิษ ค่าเป้าหมาย : ร้อยละ ๙๐ ไม่พบการปนเปื้อนเชื้อโรค ร้อยละ ๑๐๐ ไม่พบการปนเปื้อนสารพิษ	ผลลัพธ์ (Outcome)	๑. รายงานผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพอาหารด้วยชุดทดสอบเบื้องต้น ๒. จำนวนตัวอย่างอาหารที่ตรวจไม่พบการปนเปื้อน คุณด้วย ๑๐๐ หาดด้วยจำนวนตัวอย่างอาหารที่ตรวจทั้งหมด

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑. กรุงเทพมหานครควรออกกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ให้ผู้ประกอบการตลาดจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมก่อนดำเนินการก่อสร้างตลาด เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาข้อร้องเรียนต่างๆ

๒. ส่งเสริมการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยการเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบต่างๆ อย่างเป็นระบบเพื่อให้การดำเนินงานด้านอาหารปลอดภัยของกรุงเทพมหานครเป็นไปอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

ภาคผนวก

เอกสารอ้างอิง

- กองสุขาภิบาลอาหาร สำนักอนามัย. ค้นจาก <http://foodsanitation.bangkok.go.th/>
- ขนิษฐา กาญจนรังสีนนท์. (๒๕๕๖). การสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา. ค้นจาก https://www.researchgate.net/publication/๒๓๗๐๗๗๔๒๖_karsrangkheruxkhaypheuxkarphathna
- ฐากร ชัยสถาพร. (๒๕๖๑). แนวทางการสร้างเครือข่ายทางสังคม กรณีศึกษาระบบทวิภาคภาคี เพื่อยกระดับแรงงานไทย. ค้นจาก http://www.dsdw๒๐๑๖.dsdw.go.th/doc_pr/ndc_๒๕๖๐-๒๕๖๑/PDF/๘๓๘๘๘/%E๐%B๘%A๓%E๐%B๘%A๗%E๐%B๘%A๑.pdf
- พรพนั วัฒนสินธุ์. (๒๕๕๕). การพัฒนาการสุขาภิบาลอาหารโดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน. ค้นจาก <http://๒๐๓.๑๕๕.๒๒๐.๒๓๘/csc/attachments/article/๑๙๒/sukha๕๕๐๘๐๑.pdf>
- พลเดช ปิ่นประทีป. (๒๕๕๖). การสร้างและบริหารเครือข่ายในยุคปัจจุบัน. ค้นจาก <http://www.ldi.or.th/๒๐๑๖/๐๘/๓๐/การสร้างและบริหารเครือข่าย/>
- สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร.(๒๕๖๔). แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๒๐ปี ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕). ค้นจาก <http://www.bangkok.go.th/upload/user/๐๐๐๐๐๐๖๐/ITA/๔/๔.๑.pdf>
- อัมพร จันทวิบูลย์. (๒๕๖๐). การพัฒนาตลาดสดเพื่อคุณภาพชีวิต การกิจความร่วมมือของประชารัฐ. วารสารสำนักงานสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย, ปีที่๘ (ฉบับที่๒), ๒.